

PÁSZTORTÚZ

TRANSZILVÁN FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: REMÉNYIK SÁNDOR

Szerkeszti: CSÁSZÁR KÁROLY.

1936. NOVEMBER 15.
XXII. ÉVF. 21-İK SZÁM

Nemzeti létünk kérdései. A prófétai nemzetszemlélet.

Nemzeti létünk és jövődönk kérdései felett viaskodva, úgy találjuk, hogy a sötétlátásra van elég okunk, a derűlátásra ellenben alig van. Ha sötét az út előttünk, azt még sötétebbre festjük; ha felvillan egy biztatás, amely sorsunk csekély változására utal, így rózsaszín képzelődéssel telik meg az útunk. Vagy jobbra, vagy balra vetődünk, majd vissza, csak éppen a kettő között nem tudunk megállani. A kritikai nemzetszemlélet és az ennek megfelelő vallásos nemzetszemlélet, sőt ezt a kettőt összefogó *prófétai nemzetszemlélet* még mindig idegen tőlünk. Sőt, vannak hullámvölgyek létünk folyamában, amelyekben semmiféle nemzetszemlélet nem kell nekünk, hanem a buta végzetszerűségbe való beletörődéssel engedjük magunkat a mindennapi eseményektől vitetni.

Reményik Sándor állapította meg egyszer, hogy a transzilvániai magyarság sajátos lelkiségét sohasem a politika, hanem a religiosum határozta meg. Az igazi transzilvániai magyar mindig a religiosumban élte ki magát. Akkor volt erős, akkor volt bátor és elszánt, amikor a prófétai nemzetszemlélet vezérelte és annak irányában haladt útja.

Milyen ez a prófétai nemzetszemlélet? – Erre a kérdésre mindenekelőtt azzal válaszolunk, hogy a nemzeti lét egészét, jövődjét és kérdéseit nem a történeti hosszmetzet irányában nézi, hanem a felülről való, vertikális irányú isteni akarat meghatározásában. Ennélfogva bizonyos abban, hogy az egyéni és a közösségi életet irányító és befolyásoló történeti tényezők végső összejártságát ez a felülről való isteni akarat dönti el. A végső emberi-történeti döntéseket megelőzi mindig az isteni döntés. Az, aki vallja és merőben elsajátította ezt a nemzetszemléletet, az nincs kiszolgáltatva naponként változó politikai és egyéb események izgatásainak. Sem az emberi ijesztések, sem az ember biztatások nem vezetnek félre, tehát nem eshetik áldozatául a borúlátásnak, vagy a derűlátásnak. Annak, aki ennek a nemzetszemléletnek az alapján áll, más minőségű az öntudata, önérzete és más az erőtudata. Az ilyen ember lelki ereje nem attól függ, hogy mekkora tömegeket tud a háta mögött, vagy milyen erős és tömör szervezetbe tartozik bele, hanem egyedül attól, hogy mekkora odaadással tud hinni Istenben.

A prófétai nemzetszemlélet az igazi kritikai nemzet-szemlélet. A nemzetet merőben Isten tulajdonának tekintsi s mint ilyenre a legmagasabb mértéket: az Isten akaratát alkalmazza és ez alatt itéli meg. Mivel csak

egy érdeket ismer: az Isten akaratának a győzelmét, ennél fogva a kritikájában nem játszik szerepet az egyéni, vagy pártérdek, tehát ahol tévedést, romlást, vagy gonosztságot lát, azt személyi, vagy pártos tekintetek nélkül itéli meg s ítélezésének nincs más célja, mint az egész nemzeti közösség erkölcsi becsét emelni.

Ez a nemzetszemlélet kitágítja a látókört s nem akad fenn az apró huncfutságokon, a hátmögötti susárlásokon, vagy ravaszkodásokon. Az egyes embert nem nézi sem angyalnak, sem ördögnek, hanem csak embernek, akinek ugyan meg kell bocsátani, de ugyanakkor megfelelő fegyelmezővel nevelni is kell, nehogy a nemzeti becsület miatta kárt szenvedjen.

Ennek a nemzetszemléletnek a végső emberi célja az, hogy az egész nemzeti közösség jól összefogott erkölcsi közösséggé váljék. Ha ezeket a szempontokat a mi kisebbségi életünkre alkalmazzuk, úgy jól kell látnunk, hogy nekünk elsősorban nem politikai, nem is gazdasági, vagy faji közösséggé kell válnunk, hanem elsősorban erkölcsi közösséggé és csak azután politikai és gazdasági közösséggé. A politikai közösség, vagy a gazdasági közösség, ha magában áll, ha a politikai, vagy a gazdasági érdek alapjára van helyezve, folytonosan megbontható. Megbonthatják azt egyéni, vagy csoportos politikai, vagy gazdasági érdekek, ha azonban elsősorban erkölcsi közösséggé lesz, úgy olyan alapvetéshez jut, olyan kötőanyagot nyer, amelyet semmiféle érdek megrontani nem tud. Elemi belátás, amelyet folytonosan hirdetünk s amelyhez makacsul ragaszkodunk annál inkább, minél elemibbnek látjuk azt. Aki eljut erre az elemi belátásra, az elsősorban nem azoktól a támadásoktól fog félni, amelyek nemzeti közösségünket kívülről érik, hanem azoktól, amelyek belülről érik. Minél tömörebb erkölcsileg egy nemzeti közösség, annál nagyobb annak az ellenálló ereje s viszont erkölcsileg minél lazább annál biztosabb a bukása.

Ennek a nemzetszemléletnek a befolyása alatt ki-maradnak az apró csetepaték, lehetetlenné válnak az üres viták, a hiábavaló hetvenkedések, a gyűlölködő pártoskodások és azok az ellentétek, amelyek ma emésztenek s akkor minden tag a nagy egész nemzetközösséghez tartozónak érzi magát s csak egy kötelességet fog ismerni: a szolgálatot, amely az egészért és minden egyesért valól tette kötelez. Ez ma és minden időben a transzilvániai magyar kisebbség legmagasabb nemzetszemléletének kategorikus imperativusa!

TAVASZY SÁNDOR